

VAN COMPLIANCE NAAR PARTICIPATIE

Zoetwarenbranche organiseert zelf gezonder en veiliger werken

De Vereniging voor Bakkerij- en Zoetwarenindustrie (VBZ) heeft een “Vignet-systematiek” ontwikkeld. Deze systematiek combineert op integrale wijze de klassieke beheersing van risico’s, het inregelen van een arbostructuur en aandacht voor gedrag en cultuur door succesvol veranderen en aandacht voor borging.

TEKST: ERNA BAK, MARCEL BALM EN FIEKE HORSTEN

Aandacht voor arbeidsveiligheid zorgt voor minder ongevallen, lager ziekteverzuim, meer tevredenheid bij de medewerkers en verbetert het imago van het bedrijf. Het kost bedrijven echter veel tijd en moeite ondanks alle instrumenten en tools die beschikbaar zijn op www.vbz.nl en www.zoetwaren.nl om succesvol aan de slag te gaan met arbeidsveiligheid. Daarom heeft VBZ (de Vereniging voor de Bakkerij- en Zoetwarenindustrie) een Vignet systematiek ontwikkeld. Deze systematiek combineert op integrale wijze de klassieke beheersing van risico’s, het inregelen van een arbostructuur, intensieve aandacht voor gedrag en cultuur en aandacht voor borging. Het ministerie van SZW vindt de Vignet-systematiek een kansrijk initiatief en stimuleert daarom verdere uitrol in de zoetwarenbranche. Het uiteindelijke doel is dat zo veel mogelijk VBZ-leden succesvol aan de slag gaan met arbeidsveiligheid.

Keurmerk

Het Vignet Arbeidsveiligheid, een VBZ-keurmerk, kan

bedrijven ondersteunen op het gebied van arbeidsveiligheid door middel van een overzichtelijke systematiek met maatwerk voor bedrijven uit de zoetwarenbranche. Het overzicht van de Vignet-eisen maakt VBZ-leden (dus de bedrijven in de branche) in één oogopslag duidelijk waar je aandacht aan moet geven. De eisen zijn ingedeeld in drie categorieën, te weten:

- 1 De klassieke beheersing van de risico’s vanuit de branche- RI&E (risico-inventarisatie en - evaluatie). Bij de selectie en invoering van maatregelen wordt de arbeidshygiënische strategie gehanteerd. Uiteraard moet daarbij aan alle arbowettelijke eisen worden voldaan, inclusief de eisen vanuit de brancheafspraken in de arbocatalogus.
- 2 Succesvol veranderen van de bedrijven in hun aanpak van arbeidsveiligheid. Dit vraagt een goede mix van een heldere visie, structuur en cultuur van veilig en gezond werken.
- 3 Borging van de getroffen maatregelen.

In 2013 is in nummer 4 van Safety! het artikel “Hoe

Het Vignet ondersteunt bedrijven op het gebied van arbeidsveiligheid.

Bron: VHP

organiseer je aandacht voor arbeidsveiligheid?" gepubliceerd. Uitgangspunt in het artikel is dat het traject van veiliger en gezonder werken een veranderkundig proces is. In dit artikel hebben Jeanine Frunt en Marcel Balm een veranderkundige aanpak van John P. Kotter beschreven. Deze aanpak ligt mede aan de basis van het Vignet Arbeidsveiligheid.

Subsidieproject

Het ministerie van SZW is zeer enthousiast over de Vignet systematiek omdat het bedrijven aanzet gezond en veilig werken te verankeren en blijvend te verbeteren. Vandaar dat VBZ met de steun van SZW vanaf 1 juli gestart is met een project om Arbeidsveiligheid te verankeren in de bedrijfscultuur. Dit project "Zelforganisatie Arbeidsveiligheid in de Zoetwarenindustrie" loopt van 1 juli 2015 tot en met 31 juli 2016. Het project wordt gesubsidieerd vanuit het Programma Zelfregulering Gezond en Veilig Werken. Het project van VBZ en SZW bestaat uit twee deelprojecten. Deelproject 1 bestaat uit een onderzoek naar drijfveren van ondernemers. In deelproject twee krijgen tien VBZ-leden begeleiding om aan de eisen van het Vignet te gaan voldoen.

Deelproject 1: Onderzoek naar drijfveren van ondernemers

Om zo veel mogelijk bedrijven in de branche te laten meedoen met het Vignet Arbeidsveiligheid wil VBZ inzicht verwerven in de drijfveren van de beslissers in de bedrijven om wel of niet mee te doen aan het Vig-

PROGRAMMA ZELFREGULERING GEZOND EN VEILIG WERKEN

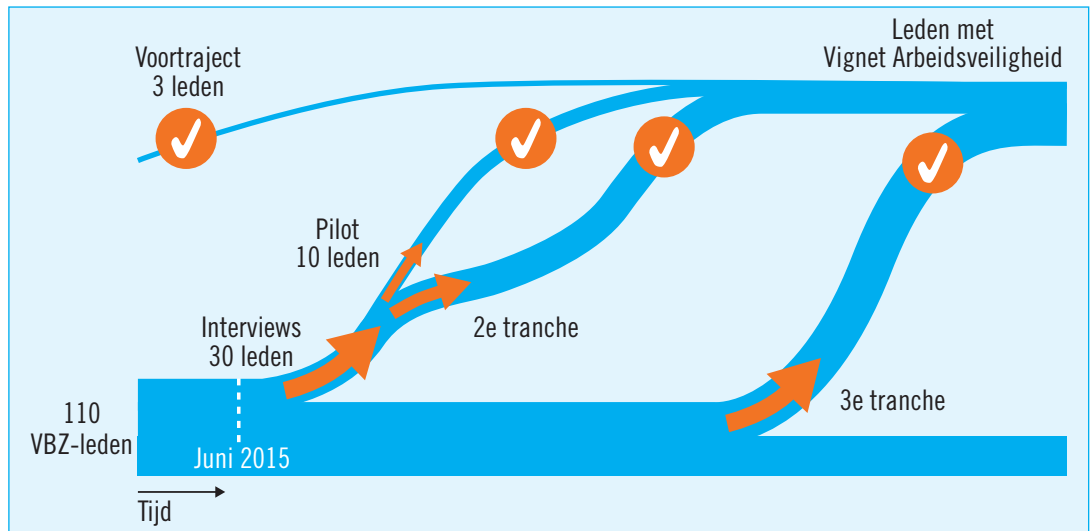
Het ministerie van SZW wil dat mensen veilig en gezond werken. Voortbouwend op bestaande kennis en ervaring is het ministerie het programma *Zelfregulering Gezond en Veilig Werken* gestart om branches en bedrijven te inspireren tot en te ondersteunen bij het zelf organiseren van gezond en veilig werken. Met het programma wil het ministerie een beweging op gang brengen waarbij werkgevers en werknemers zelf initiatief nemen om gezond en veilig werken in het bedrijf en/of de branche te verankeren en blijvend te verbeteren. Daarbij gaat het volgens SZW om een beweging van "compliance" (het moeten) naar "participatie" (het willen). Niet de naleving van de Arboret en afspraken in de arbocatalogus dienen centraal te staan. Het dient te gaan om intrinsieke motivatie van de bedrijfsleiding en de medewerkers te raken om elke dag weer veilig en gezond naar huis te gaan (participatie).

www.arboportaal.nl/onderwerpen/zelfregulering

VBZ ambieert dat de komende jaren zoveel mogelijk bedrijven het vignet Arbeidsveiligheid gaan behalen. Inmiddels hebben drie bedrijven in het voortraject het Vignet behaald. Daar komen tijdens het lopende project tien bedrijven bij. Parallel daaraan bereiden andere bedrijven zich voor in de tweede tranche. Meer tranches zullen volgen. Bron: VHP

VBZ

De Vereniging voor de Bakkerij- en Zoetwarenindustrie (VBZ) is de brancheorganisatie voor fabrikanten van koek, snoep en chocolade en vertegenwoordigt fabrikanten van hartige versnaperingen. Bij VBZ zijn 110 bedrijven aangesloten.

net. In het kader van het onderzoek worden in dertig bedrijven gestructureerde interviews uitgevoerd met de beslissers. De beslissers worden bevraagd op de volgende onderdelen:

- De huidige stand van zaken binnen het bedrijf, dus wat ze wel of niet gedaan hebben met de tools van VBZ, wat hun visie is rondom arbeidsveiligheid, wat goed gaat en beter kan.
- De te verwachte kosten en baten van het Vignet.
- Het vertrouwen in een succesvolle aanpak. De aan- of afwezigheid van vertrouwen in de haalbaarheid van het te doorlopen traject richting het Vignet. ‘Gaat het ons lukken om het Vignet te behalen en te behouden?’
- De sociale druk die de beslissers ervaren. De sociale druk vanuit de Retail, VBZ en de overheid.

Het interview is samengesteld aan de hand van het model uit het literatuuronderzoek “Van compliance naar participatie” (Rupert, Molleman & Fennis, 2013). Vanuit het onderzoek willen VBZ en SZW komen tot een succesvolle methodiek om bedrijven te motiveren en te stimuleren om aan de slag te gaan met het Vignet Arbeidsveiligheid.

Deelproject 2: Begeleiding van tien bedrijven

In dit project worden tien bedrijven gefaciliteerd door VBZ. Van elke bedrijf zal één productielocatie geholpen worden om het Vignet te verkrijgen. De tien bedrijven worden geadviseerd door een adviseur gezond en veilig werken van vhp human performance. Deze adviseur fungeert als “gids” en leert het bedrijf (nog beter) te werken met een overzichtelijk pakket tools van VBZ, zoals bijvoorbeeld de branchespecifieke RI&E. Het pakket met tools en informatie is in de loop van de afgelopen vijftien

jaar specifiek voor de zoetwarenindustrie ontwikkeld. Na afloop van dit project is op 31 juli 2016 gerealiseerd:

- 1 De geselecteerde tien bedrijven beschikken voor één productielocatie over het Vignet Arbeidsveiligheid (“tranche 2015”). De gids heeft de bedrijven daarbij geen vis gegeven, maar heeft de bedrijven doeltreffend leren vissen. Dankzij de beschikbare Vignet-systematiek, de beschikbare tools en de begeleiding door een adviseur zullen de bedrijven met een relatief beperkte hoeveelheid tijd en energie het Vignet behaald hebben. De 10 bedrijven zijn zeer tevreden zijn over de wijze waarop zij zijn gefaciliteerd door VBZ en geven hier richtbaarheid aan binnen de branche.
- 2 VBZ weet aan welke knoppen ze kunnen draaien om de intrinsieke motivatie van de beslissers positief te beïnvloeden. Het is bekend op welke wijze bedrijven met effectieve communicatie verleid kunnen worden tot deelname aan het Vignet.
- 3 VBZ beschikt over een methodiek om de deelnemende bedrijven maximaal te faciliteren met praktische advisering en ondersteuning

Parallel aan het project zorgt VBZ dat tien andere bedrijven “voorsorteren” om vanaf 1 juli 2016 begeleid te worden richting het Vignet (“tranche 2016”). De begeleiding voor deze tranche zal nog effectiever en efficiënter verlopen, omdat VBZ in het SZW-project extra inzicht heeft verworven in een succesvolle aanpak. Omdat steeds meer bedrijven gaan meedoen, zal de mond-op-mond reclame verder “aanzwellen”. Er ontstaat een kritische massa en zodoende een vliegwieleffect. Binnen de gehele branche komt zo een beweging op gang waarbij – naast “compliance” - steeds meer de nadruk ligt op “participatie”. Zo wordt bereikt dat steeds meer bedrijven in de branche “Aan de slag gaan met Arbeidsveiligheid”. ☒

Erna Bak is manager arbeidsvoorwaarden & rechtspositie van VBZ. Marcel Balm en Fieke Horsten zijn senior adviseur bij vhp human performance.

